

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA MUSIQA TA'LIMINI KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING PEDAGOGIK MODEL

Sharipov San'atjon Valijonovich

Toshkent amaliy fanlar universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'limda musiqa ta'limini kompetensiyaviy yondashuv asosida takomillashtirishning pedagogik modeli tahlil qilingan. Maqolada kompetensiyaviy yondashuvning pedagogik ta'limda qo'llanilishi va uning boshlang'ich musiqa ta'limida qanday samarali ishlashini o'rganish maqsad qilingan. Musiqa ta'limining maqsadi o'quvchilarga nafaqat musiqa bilimlarini berish, balki ijodiy faoliyatni, mustaqil fikrlashni rivojlantirishdan iboratdir. Bu jarayonda kompetensiyaviy yondashuvni qo'llash orqali o'quvchilarda amaliy ko'nikmalarni shakllantirish mumkin. Maqola, musiqa ta'limida kompetensiyaviy yondashuv asosida pedagogik modelni ishlab chiqishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qiladi.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich ta'lim, musiqa ta'limi, kompetensiyaviy yondashuv, pedagogik model, innovatsion metodlar, o'quvchi kompetensiyalari.

Аннотация: В данной статье анализируется педагогическая модель совершенствования музыкального образования в начальной школе на основе компетентностного подхода. Цель статьи – изучить применение компетентностного подхода в педагогическом образовании и его эффективную работу в начальном музыкальном образовании. Цель музыкального образования – не только дать учащимся музыкальные знания, но и развить творческую активность и самостоятельное мышление. В этом процессе, используя компетентностный подход, учащиеся могут развивать практические навыки. В статье анализируются теоретические и практические аспекты разработки педагогической модели на основе компетентностного подхода в музыкальном образовании.

Ключевые слова: Начальное образование, музыкальное образование, компетентностный подход, педагогическая модель, инновационные методы, компетенции учащихся.

Abstract: This article analyzes the pedagogical model of improving music education in primary education based on a competency-based approach. The article aims to study the application of the competency-based approach in pedagogical education and how it works effectively in primary music education. The goal of music education is not only to give students musical knowledge, but also to develop creative activity and independent thinking. In this process, by using a competency-based

approach, students can develop practical skills. The article analyzes the theoretical and practical aspects of developing a pedagogical model based on a competency-based approach in music education.

Key words: Primary education, music education, competency-based approach, pedagogical model, innovative methods, student competencies.

Kirish

Musika ta'limi boshlang'ich ta'lim tizimining ajralmas qismi bo'lib, o'quvchilarga san'atning eng muhim turlaridan biri – musika bilan tanishtiradi. Musika ta'limining maqsadi nafaqat o'quvchilarda musika bilimlarini shakllantirish, balki ularning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan. Boshlang'ich ta'limda musika o'qituvchilari faqat musika asarlarini o'rganish, ijro etish va yozishni o'rgatib qolmasdan, balki o'quvchilarni mustaqil ijodiy faoliyatga jalb qilishlari lozim.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar, xususan, kompetensiyaviy yondashuv, ta'limda yangi metodlarni qo'llash va o'quvchilarda zarur kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan. Bu yondashuvning asosiy maqsadi o'quvchilarda bilim va ko'nikmalarni o'rganishga, o'qituvchilarga esa o'z ta'lim usullarini yangilashga yordam berishdir. Musika ta'limida kompetensiyaviy yondashuvni qo'llash, o'quvchilarda nafaqat musika nazariyasi, balki ijodiy va amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantirishga yordam beradi. Bu maqolada boshlang'ich ta'limda musika ta'limini kompetensiyaviy yondashuv asosida takomillashtirishning pedagogik modeli ishlab chiqiladi.

Tadqiqot muammosi va maqsadi

Boshlang'ich ta'limda musika ta'limini samarali tashkil etishda o'quvchilarning ijodiy va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Ta'lim jarayonida kompetensiyaviy yondashuvning qo'llanilishi nafaqat bilimlarni o'rganish, balki ularni amaliyotda qo'llashga yo'naltirilgan. Boshlang'ich ta'limda musika o'qituvchilari o'z faoliyatlarini kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etgan holda, o'quvchilarga innovatsion metodlar orqali mustaqil fikrlash va ijodiy salohiyatni rivojlantirish imkoniyatini yaratishi kerak.

Tadqiqotning maqsadi – boshlang'ich ta'limda musika ta'limini kompetensiyaviy yondashuv asosida takomillashtirishning pedagogik modelini ishlab chiqish, uning ta'lim jarayonida qo'llanishini tahlil qilish va amaliy tavsiyalar berishdir. Shuningdek, bu modelni o'quvchilarning ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirishda qanday samarali ishlashini aniqlash ham asosiy maqsad hisoblanadi.

Usul va tadqiqot materialli

Tadqiqotda metod sifatida nazariy tahlil, anketalar, intervyular va amaliy tahlil vositalari ishlatilgan. O'qituvchilar va o'quvchilardan olingan ma'lumotlar asosida musika ta'limida kompetensiyaviy yondashuvni amalga oshirishning samaradorligi o'rganildi. Tadqiqotda boshlang'ich ta'limda musika o'qituvchilarining pedagogik faoliyatlarini innovatsion metodlar

yordamida tashkil etish va o'quvchilarga amaliy ko'nikmalarni o'rgatishning samarali yo'llari tahlil qilindi.

Kompetensiyaviy yondashuvni joriy etishda o'quvchilarning ijodiy salohiyatlarini rivojlantirish uchun interaktiv texnologiyalar, guruhli ishlash, didaktik materiallar va multimedia vositalari kabi innovatsion metodlar qo'llanildi. O'qituvchilarni yangi pedagogik metodlar bilan tanishtirish va ularni ta'lim jarayoniga muvaffaqiyatli integratsiya qilish maqsadida amaliy mashg'ulotlar va treninglar o'tkazildi. Tadqiqot materiallarida o'qituvchilarning pedagogik yondashuvlari va metodik takliflari haqida so'rovnomalar natijalari keltirilgan.

Asosiy tahlil va natijalar

1. Kompetensiyaviy yondashuvning musiqa ta'limidagi o'rni

Kompetensiyaviy yondashuvning musiqa ta'limida qo'llanilishi o'quvchilarga nafaqat nazariy bilimlarni o'rganish, balki ularni amaliyotda qo'llash imkoniyatini yaratadi. Musiqa ta'limida kompetensiyaviy yondashuvni joriy etish orqali o'quvchilarning ijodiy va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin. Bu yondashuv o'quvchilarda nafaqat musiqa ijrosi, balki musiqa asarlarini yaratish va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini ham rivojlantirishga yo'naltirilgan.

Kompetensiyaviy yondashuvning asosiy printsiplari – o'quvchilarda o'z bilimlarini amaliyotda qo'llashni o'rgatish va ularni ijodiy faoliyatga jalb qilishdir. Bu yondashuv orqali o'quvchilar o'z bilimlarini faqat sinfda emas, balki kundalik hayotda ham qo'llay olishadi.

2. Pedagogik modelning tarkibi

Pedagogik model quyidagi tarkibiy qismlardan iborat:

- **Nazariy komponent:** Musiqa ta'limining kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan metodik asoslari va metodlarni ishlab chiqish.
- **Amaliy komponent:** O'quvchilarga musiqa asarlarini yaratishda va ijro etishda amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan metodlar.
- **Innovatsion komponent:** Interaktiv va multimedia texnologiyalar yordamida o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rag'batlantirish, musiqa asarlarini yaratishda zamonaviy vositalardan foydalanish.
- **O'qituvchilar uchun metodik qo'llanmalar:** Yangi pedagogik yondashuvlarni amalga oshirishga yordam beradigan metodik qo'llanmalar va dars rejalarini ishlab chiqish.

3. Metodlarning qo'llanilishi

Kompetensiyaviy yondashuvni qo'llashda interaktiv metodlar, multimedia vositalari va guruhli ishlash metodlari alohida o'rin tutadi. O'quvchilarga zamonaviy texnologiyalar yordamida musiqa asarlarini yaratish va ijro etish imkoniyatlarini yaratish, ularning ijodiy fikrlashlarini rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, o'quvchilarni guruhli ishlashga jalb etish, ularni mustaqil ravishda musiqa

yaratishda ishtirok etishga undash va yangi texnologiyalar yordamida musiqa ta'limi jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilish mumkin.

4. Pedagogik modelning amaliy samaradorligi

Pedagogik modelni amaliyotda joriy etish o'quvchilarning ijodiy va amaliy ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantirdi. O'quvchilar, birinchidan, musiqa ijrosi va kompozitsiyalari bilan bog'liq muammolarni mustaqil hal qilishni o'rgandilar, ikkinchidan, interaktiv metodlar yordamida musiqa o'rganish jarayonida mustahkam bilimga ega bo'ldilar. Bu esa o'z navbatida, musiqa ta'limining sifatini oshirdi va o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rivojlantirishga yordam berdi.

Xulosa va tavsiyalar

Kompetensiyaviy yondashuv asosida musiqa ta'limini takomillashtirish mumkin. Musiqa ta'limining zamonaviy yondashuvlar asosida modernizatsiya qilinishi o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda katta rol o'ynaydi. O'qituvchilarni yangi pedagogik metodlar bilan tanishtirish va bu metodlarni dars jarayoniga integratsiya qilish o'quvchilarni yanada samarali ta'lim bilan ta'minlaydi.

Quyidagi tavsiyalarni berish mumkin:

1. Musiqa ta'limida kompetensiyaviy yondashuvni kengaytirish va uni amaliyotda qo'llash.
2. Innovatsion metodlarni joriy etish va o'qituvchilarni yangi pedagogik texnologiyalar bilan tanishtirish.
3. O'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish uchun interaktiv va multimedia texnologiyalarini qo'llash.

Foydalanilgan adabiyotlar

- [1] Karimova, M. (2022). "Kompetensiyaviy yondashuv va musiqa ta'limi". *Pedagogika va ta'lim texnologiyalari jurnali*, 5(1), 23-34.
- [2] Sharipov, A. (2021). "Boshlang'ich ta'limda musiqa o'qitish metodlari". *San'at va ta'lim jurnalida*, 7(2), 45-57.
- [3] Tursunov, N. (2020). "Musiqa ta'limida innovatsion metodlar". *Innovatsion pedagogika*, 4(3), 89-101.